

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 6. 2014, č. j. 31 Af 62/2013 – 61,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 6. 2014, č. j. 31 Af 62/2013 – 61, bylo zastaveno řízení o žalobě podané žalobcem (dále jen „stěžovatele“) proti rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 28. 5. 2013, č. j. 12988/13/50000-14502-706053, z důvodu nezaplacení soudního poplatku, k němuž byl stěžovatel vyzván usnesením ze dne 6. 5. 2013, č. j. 31 Af 62/2013 – 53.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž uvedl, že jeho odůvodnění obsahuje pouze obecné deklarace, aniž by se krajský soud zabýval skutečným skutkovým a právním stavem dané věci. Stěžovatel podal proti usnesení krajského soudu ze dne 6. 5. 2013, č. j. 31 Af 62/2013 – 53, kasační stížnost, přičemž má za to, že důvodnost přiznání osvobození od soudních poplatků řádně prokázal. Proto navrhl, aby napadené usnesení bylo zrušeno a aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Odvolací finanční ředitelství ve vyjádření ke kasační stížnosti vyslovilo souhlas se závěry krajského soudu a navrhlo zamítnutí kasační stížnosti, jakož i návrhu na přiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud rozhodoval o kasační stížnosti, i když stěžovatel nezaplatil soudní poplatek a není zastoupen advokátem. Ačkoliv povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právnického vzdělání advokátem je obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu není v určitých věcech nutno trvat na podmínce tohoto zastoupení. K této otázce se Nejvyšší správní soud vyjádřil například v rozsudku ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37, dostupný na www.nssoud.cz, ve kterém judikoval, že „*v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem.*“ V rozsudku ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 – 77, pak vyslovil, že „*v řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského, resp. krajského soudu, o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení. Tato okolnost proto sama o sobě nemůže bránit projednání věci a vydání meritorního rozhodnutí.*“ V odůvodnění tohoto rozsudku rovněž uvedl, že „*lze i v tomto případě říci, že s ohledem na povahu rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje, by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení, které bylo následkem nesplnění právě této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek.*“ Závěry vyslovené v citovaných rozsudcích je třeba aplikovat i v dané věci. Není-li totiž třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků, potom není na splnění těchto zákonných náležitostí třeba trvat ani v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě. Nejvyšší správní soud proto konstatoval, že kasační stížnost stěžovatele je přípustná a projednatelná i přesto, že stěžovatelem nezaplatil soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti a není zastoupen advokátem a ani sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie. Pro podporu těchto závěrů srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 - 22, ze dne 31. 10. 2012, č. j. 4 As 64/2012 - 14, či ze dne 10. 7. 2014, č. j. 7 As 47/2014 – 22, všechny dostupné na www.nssoud.cz.

Podle ust. § 9 odst. 1 a 3 zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení o kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen.

Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu zjistil, že krajský soud usnesením ze dne 13. 11. 2013, č. j. 31 Af 62/2013 – 12, vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku za řízení o žalobě a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Na citovanou výzvu reagoval stěžovatel podáním obsahujícím námitku podjatosti soudců krajského soudu a žádostí o osvobození od soudních poplatků, a následně i o ustanovení advokáta k zastupování v řízení. Krajský soud, po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, že soudci krajského soudu nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování ve věci, usnesením ze dne 6. 5. 2013, č. j. 31 Af 62/2013 - 53, které nabylo právní moci dne 31. 5. 2014, žádosti stěžovatele o osvobození od soudního poplatku, ustanovení advokáta a odložení vykonatelnosti nevyhověl. Stěžovatele zároveň opakovaně vyzval, aby zaplatil soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč a soudní poplatek za návrh na odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí ve výši 1.000 Kč, a to do jednoho týdne od doručení tohoto rozhodnutí. Současně jej poučil o tom, že pokud nebude výzvě vyhověno, bude řízení o žalobě

pokračování

zastaveno. Z důvodu, že stěžovatel soudní poplatek nezaplatil, krajský soud napadeným usnesením řízení o žalobě s odkazem na ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích zastavil.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je soud oprávněn zastavit řízení o žalobě, jestliže účastník řízení ani na výzvu soudu v určené lhůtě nezaplatí soudní poplatek. Předpokladem pro zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku je tedy to, že účastník byl k jeho zaplacení vyzván, že byl poučen o následcích nesplnění výzvy a že marně uplynula určená lhůta k zaplacení poplatku. Pro podporu tohoto závěru lze odkázat i na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 26. 1. 2006, č. j. 1 As 27/2005 – 87. Všechny citované podmínky byly v dané věci splněny. Stěžovatel totiž ani na základě výzvy, ve které byl poučen o následcích nezaplacení soudního poplatku, soudní poplatek v určené lhůtě nezaplatil. Na základě výše uvedeného proto dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že krajský soud postupoval v souladu s ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, když řízení o žalobě zastavil. Ostatně nesplnění zákonných podmínek pro zastavení řízení stěžovatel v kasační stížnosti ani nezpochybňuje. Poukazuje pouze na existenci důvodů pro přiznání osvobození od soudních poplatků v řízení před krajským soudem s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2014, č. j. 10 As 134/2014 – 23, kterým byla zamítnuta jeho kasační stížnost proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků ze dne 6. 5. 2013, č. j. 31 Af 62/2013 – 53. V odůvodnění tohoto rozsudku nejvyšší správní soud mimo jiné uvedl, že „*Stěžovatel nedal krajskému soudu možnost jeho majetkové poměry komplexně posoudit. Nebylo přitom povinností soudu opakovaně stěžovatele vyzývat k dalším tvrzením či předkládání dalších dokladů o rozhodných skutečnostech pro vyhovění žádosti stěžovatele. Krajský soud dostatečně stěžovatele poučil a informoval o tom, jaké skutečnosti jsou při rozhodování o osvobození od soudních poplatků relevantní. Povinností stěžovatele bylo tyto skutečnosti, včetně veškerého osobního majetku, uvést. Bylo též jeho nezpochybnitelným právem sdělit soudu všechny okolnosti týkající se tohoto majetku, například omezení jejich dostupnosti v důsledku exekučního řízení, údaje mající vliv na zvýšení či snížení ceny majetku, atd. Stěžovatel však i přes jednoznačné a srozumitelné poučení uvedené v prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků soudu nesdělil dostatečné údaje o svém osobním majetku jen s odůvodněním, že tento majetek nemůže být zpeněžen.*“ Nejvyšší správní soud tedy v jiném řízení shledal zákonným usnesení krajského soudu, jímž nebylo stěžovateli přiznáno osvobození od soudního poplatku.

Pokud stěžovatel namítal, že krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl pouze obecné deklarace, aniž by se zabýval skutečným skutkovým a právním stavem dané věci, nelze s ním souhlasit. Krajský soud v odůvodnění shrnul obsah soudního spisu, ze kterého vyplývá, že stěžovatel byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku, přičemž tento ve stanovené lhůtě nezaplatil, a relevantní právní úpravu (§ 9 zákona o soudních poplatcích), která umožňuje zastavit řízení v případě nezaplacení soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal,

protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a odvolacímu finančnímu ředitelství žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu